

Afrika – demografické poměry

Antonín Věžník

OPVK Inovace výuky geografických studijních oborů,
CZ.1.07/2.2.00/15.0222

Antropologie Afriky

Europoidní rasa

mediteránní větev europoidní rasy (**Arabové, Berbeři**)

Charakteristiky: snědá barva kůže, tmavé vlasy a oči, vlnité vlasy, úzký obličej, zahnutý nos

Berbeři (zejm. **Rifové**) – také světlovlasé a světlooké typy

(podle:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9e/Nomadic_Berber_in_Morocco.jpg)

Antropologie Afriky II.

Negroidní rasa

negroidní větev ekvatoriální rasy

(1/2 afrického obyvatelstva, jižně od Sahary)

vlastní negroidní rasa

(západní Súdán, Guinejské pobřeží, horní tok Nilu – Bantuové)

Tmavá barva kůže, velmi kudrnaté vlasy, tmavé oči, silné rty, široký nos s nízkým kořenem, obyvatelé Horního Nilu = vysoký tělesný vzrůst (v průměru 180 cm)

negrilský typ

(afričtí Pygmejové)

Malý tělesný vzrůst (142 cm), nos širší než negroidní typ, často hrbatá záda, poměrně tenké rty, světlejší barva kůže

bušmanský typ

(Kalahari – Hotentoti a Bušmeni)

Světlejší barva kůže, tenké rty, plochý obličej, rozdíly ve výšce (Bušmeni 145 cm, Hotentoti vyšší)

(podle: http://eden-x.cz/topic_files/tabu/kongo/pygmej4.jpg)

OPVK Inovace výuky geografických
studijních oborů, CZ.1.07/2.2.00/15.0222

Antropologie Afriky III.

Kontaktní etiopský typ

Etiopie a Somálsko

Přechodný typ mezi mediteránní větví europoidní rasy a negroidní větví ekvatoriální rasy

Malgaši

Obyvatelé Madagaskaru – mongoloidní i negroidní znaky

Úzké oči, vysedlé lícní kosti, vlnité vlasy, široký, plochý nos

(podle: http://vesmir.msu.cas.cz/Madagaskar/clanky/img/puvod_Malgasu_04.jpg)

Jazyky

Čtyři hlavní jazykové rodiny

1) Afroasijská jazyková rodina

2) Konžsko – kordofánská jazyková rodina
(též konžsko – nigerská)

3) Nilosaharská jazyková rodina

4) Khoisanská jazyková rodina

(podle:

http://nd01.jxs.cz/908/332/28ef1e5404_2904384_1_o2.png)

Afroasijská jazyková rodina

Semitské jazyky

Severozápadní (ivrit, asyrština), jihozápadní

- jihozápadní arabské (arabština)
- jihozápadní etiopské (amharština, tigrejšťina – píše se latinkou)

Berberské jazyky

tuaregština (Alžírsko, Libye, Niger, Mali), kabylština (Alžírsko)

Kušitské jazyky

oromština (jižní Etiopie), somálština (Somálsko)

Čadské jazyky

hausština (západní Afrika)

Konžsko – kordofánská / konžsko - nigerská jazyková rodina

Více než 340 afrických jazyků (přes 300 mil. obyv.)

Nigerokonžské jazyky

Západoatlantské, mandejské, voltské, guinejské, adamawské, benue – konžské)

Do **benue – konžských** patří např. **svahilština** – po arabštině druhý nejrozšířenější jazyk – Tanzanie, vých. části Demokratické republiky Kongo, dále Uganda, Rwanda, Burundi, Zambie, Malawi, sev. Mosambik

Kordofánské jazyky

Kordofánská vysočina v Súdánu

Asi 1 mil. obyvatel

Nilosaharská jazyková rodina

120 afrických jazyků

Jazyky rozšířené souvisle nebo roztroušeně na velkých územích Střední Sahary, v horním povodí řeky Šari, místy hluboko do oblastí ležících JZ od jezera Ukerewe

Saharské jazyky

kanurijština, songhajština

Nilotské jazyky

džang, nubijština, milotština, masajština

(podle: [http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b3/Nilotic_languages.png/280px-
Nilotic_languages.png](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/b3/Nilotic_languages.png/280px-
Nilotic_languages.png))

Ostatní nilosaharské jazyky

východního Súdánu

centrálního Súdánu

Khoisanská jazyková rodina

18 afrických jazyků

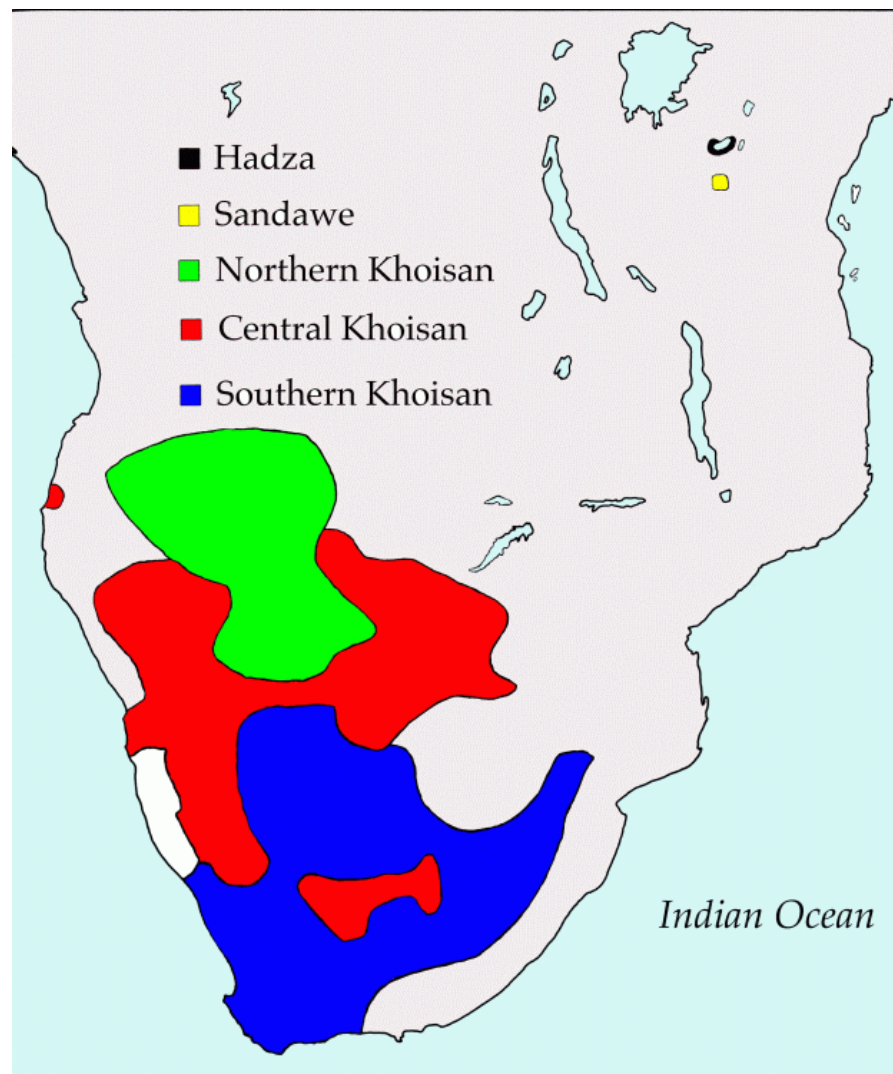
**Khoi = Hotentoti, San =
Bušmeni (Křováci)**

Vymírající etnické skupiny

(podle:

<http://ehl.santafe.edu/maps/Khoisan.gif>

f)

Etnografie Afriky

Velmi složitá

Etnograficky pestřejší je
pouze Asie

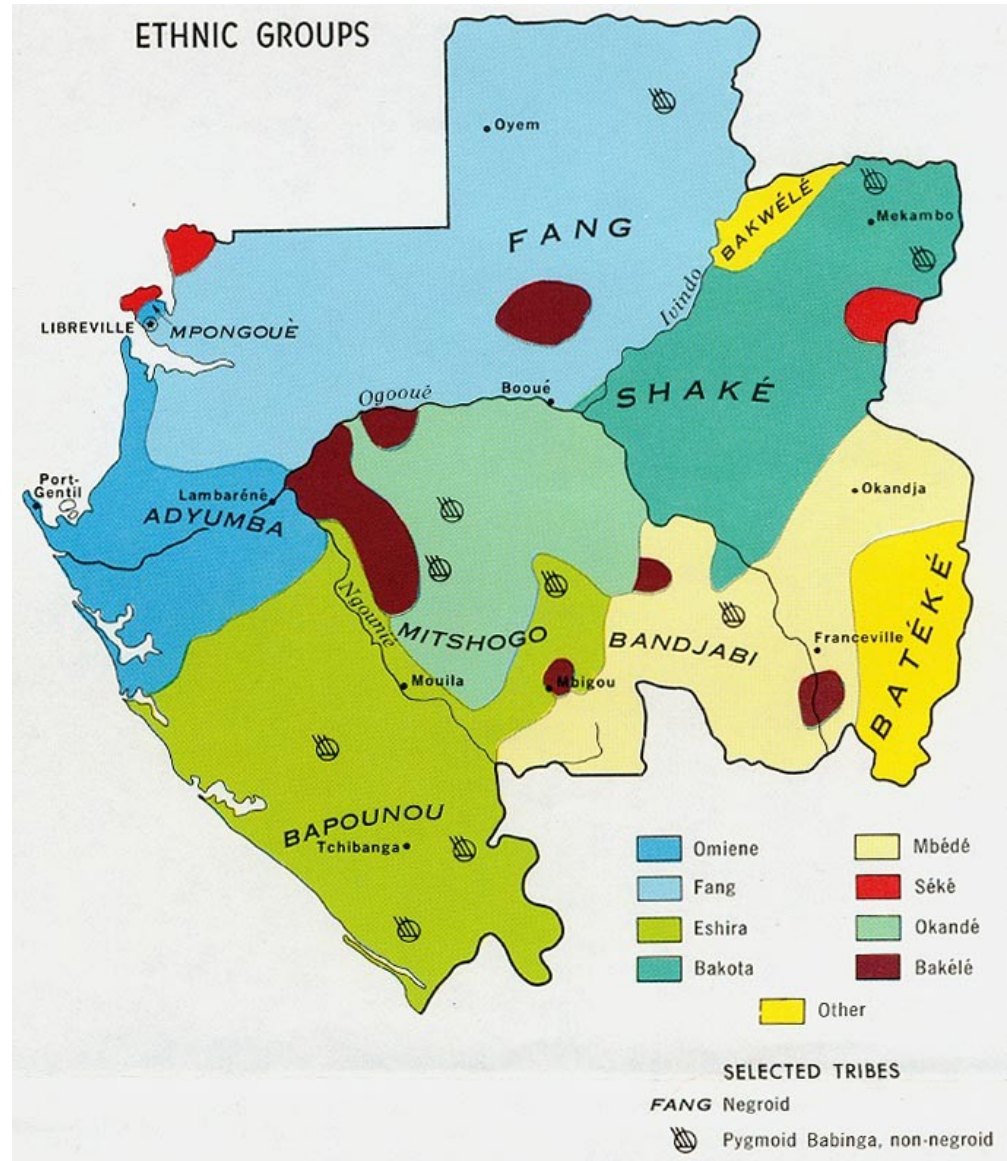
Národně osvobozenecý boj =
etnická konsolidace = formování
národů a národností

Až desítky etnik (Nigérie, Dem.
rep. Kongo, Etiopie...)

*Složitá etnicita ukázána na
příkladu Gabonu*

(podle:

http://www.lib.utexas.edu/maps/africa/gabon_ethnic_1968.jpg)

Náboženství I.

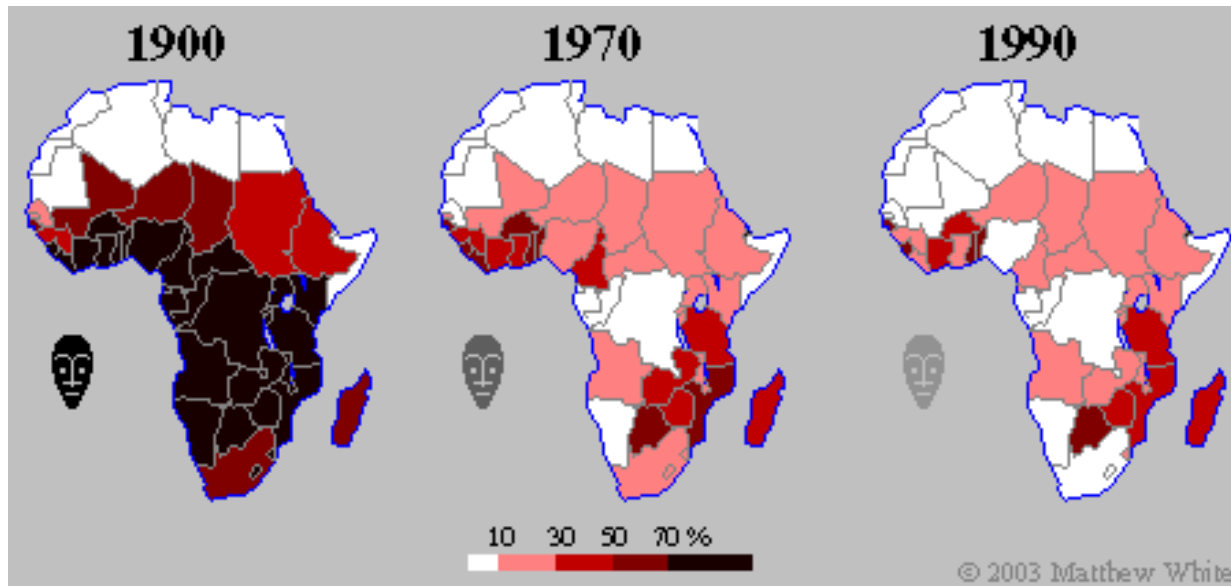
Animismus

Mnoho „odrodn“

Jižně od Sahary

Fetišismus – uctívání předmětů

Procento populace praktikující tradiční kmenová náboženství

(podle: <http://users.erols.com/mwhite28/afrorelg.htm>)

Křesťanství

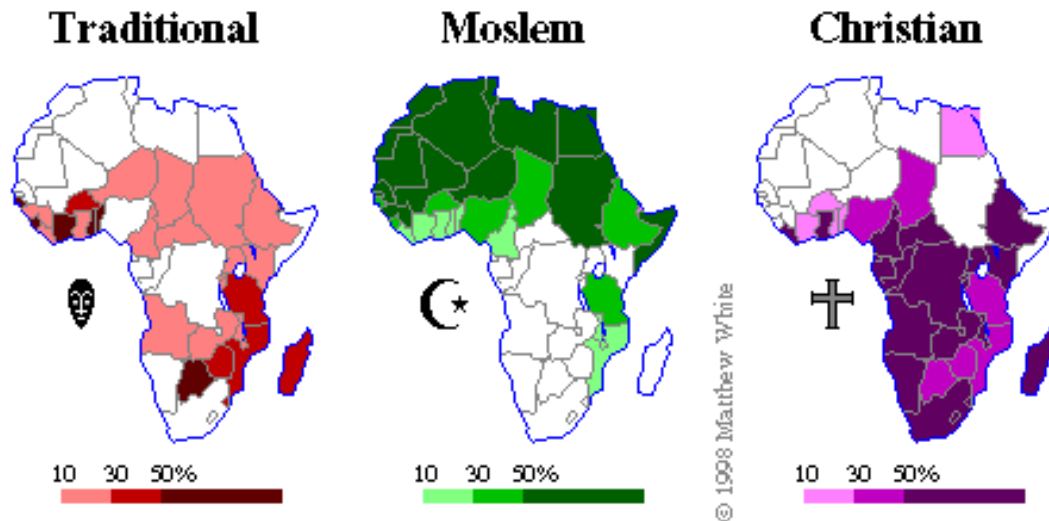
Severoafričké provincie Římské říše

Podél Nilu k jihu

4. Století – Etiopie

Pád Římské říše + spory mezi východní a západní církví = oslabení křesťanství v Africe

14. – 15. století – pouze Etiopie, Egypt

(podle: <http://users.erols.com/mwhite28/afrorelg.htm>)

Islám

7. století – SV část Afriky

Téměř polovina obyvatelstva od severu po oblast savan na jihu Sahary

Pocit solidarity – civilizační úloha – sjednocení etnicky různorodého obyvatelstva

Muslimů v Africe přibývá

(podle: <http://hledani.gnosis9.net/img/islam.gif>)

(podle:

http://www.lib.utexas.edu/maps/africa/africa_islam_87.jpg)

OPVK Inovace výuky geografických studijních
oborů, CZ.1.07/2.2.00/15.0222